

Đổi mới phương pháp dạy học tại Trường Đại học Hải Dương thông qua ứng dụng công nghệ thông tin

Nguyễn Thị Loan

ThS. Khoa CNTT - Trường Đại học Hải Dương

Received: 4/9/2024; Accepted: 9/9/2024; Published: 12/9/2024

Abstract: Today, with the rapid advancement of information technology and the exponential growth of information and data, the challenge of utilizing and managing information resources and technical tools is increasingly significant. The need for digital technology to meet the ever-growing demands of modern life is becoming more urgent. Additionally, proficiency in using digital systems has become a crucial skill across various aspects of life, including education and other fields. This paper examines the current situation and solutions for applying information technology in teaching by lecturers at Hai Duong University.

Keywords: Application, information technology, teaching, lecturer, Hai Duong University, current situation, solutions.

1. Đặt vấn đề

Đổi mới phương pháp giảng dạy tại Trường Đại học Hải Dương thông qua ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) là một nhu cầu cấp thiết nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập. Ứng dụng CNTT giúp giảng viên (GV) triển khai các phương pháp (PP) giảng dạy linh hoạt, sinh động, kích thích hứng thú và khả năng tiếp thu của sinh viên (SV) thông qua bài giảng điện tử, học liệu số, và bài tập trực tuyến. Bên cạnh đó, việc áp dụng CNTT đáp ứng xu thế giáo dục hiện đại với mô hình học tập số hóa, học trực tuyến, và tự học, giúp nhà trường bắt kịp xu hướng và tạo cơ hội để SV tiếp cận với các PP học tập tiên tiến. Ngoài ra, SV được phát triển các kỹ năng công nghệ quan trọng, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thị trường lao động. CNTT còn giúp GV tối ưu hóa thời gian, quản lý tài nguyên và theo dõi quá trình học tập của SV dễ dàng hơn qua các phần mềm quản lý học tập. Hơn nữa, việc tăng cường sự tương tác giữa GV và SV thông qua các nền tảng trực tuyến tạo ra môi trường học tập tích cực và kết nối hơn. Đặc biệt, trong các tình huống khẩn cấp như đại dịch COVID-19, CNTT đã chứng minh vai trò quan trọng trong việc duy trì hoạt động giảng dạy khi các lớp học truyền thống không thể diễn ra. Những lý do này khẳng định sự cần thiết của việc đổi mới PP giảng dạy thông qua ứng dụng CNTT tại Trường Đại học Hải Dương để nâng cao chất lượng giáo dục và đáp ứng yêu cầu của xã hội hiện đại.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Sử dụng CNTT của GV tại Trường Đại học Hải Dương

Hiện nay, Trường Đại học Hải Dương đã phổ cập CNTT ở việc sử dụng phần mềm tiện ích xây dựng học liệu, giáo án điện tử như: Microsoft Word, Microsoft PowerPoint, Canva, Prezi, Imindmap tạo slide bài giảng được ứng dụng, khai thác dễ dàng. Xây dựng và đóng gói bài giảng với các phần mềm Ispring suite, Adobe Presenter, các phần mềm biên tập bài giảng như: Adobe Premiere, Adobe After Effects được sử dụng phổ biến ở các mức độ khác nhau. Phần mềm quản lý lớp học, tạo lớp học ảo như Google Classroom, Microsoft Team, nền tảng mở Moodle, Mooc đã hỗ trợ nhà quản lý, GV, SV thực hiện tốt hoạt động giảng dạy. Đồng thời, tạo ra môi trường quản lý, tương tác mới, hiện đại dựa trên tài khoản người dùng. Một số ứng dụng hỗ trợ đánh giá kết quả dạy học khác như: Google Form, Microsoft Form, hệ thống đánh giá trực tuyến và các ứng dụng chuyên biệt đặt hàng theo từng cơ sở với mục đích thực hiện tự động hóa các nhiệm vụ trong quá trình dạy học được ứng dụng ngày càng hiệu quả hơn.

2.2. Giải pháp nâng cao ứng dụng CNTT trong giảng dạy của GV Trường Đại học Hải Dương

2.2.1. Tăng cường tuyên truyền, nâng cao nhận thức về công nghệ số cho GV tại Trường Đại học Hải Dương

Tăng cường tuyên truyền và nâng cao nhận thức về công nghệ số cho GV tại Trường Đại học Hải Dương là một bước quan trọng nhằm thúc đẩy quá trình chuyển đổi số trong giáo dục. Để GV có thể thích ứng với các phương pháp giảng dạy mới, nhà trường cần tổ chức các buổi tập huấn, hội thảo, và các khóa đào tạo chuyên sâu về công nghệ số, giúp giảng viên hiểu

rõ lợi ích cũng như cách thức áp dụng công nghệ vào giảng dạy. Bên cạnh đó, cần xây dựng các kênh thông tin đa dạng như trang web, bản tin nội bộ, và mạng xã hội để thường xuyên cập nhật những xu hướng công nghệ mới nhất và chia sẻ các mô hình giảng dạy số hiệu quả. Ngoài ra, khuyến khích GV tham gia vào các cộng đồng học thuật trực tuyến để học hỏi kinh nghiệm và trao đổi kiến thức với đồng nghiệp, từ đó tạo ra một môi trường học tập và làm việc năng động, sẵn sàng đổi mới. Việc nâng cao nhận thức về công nghệ số không chỉ giúp GV tự tin hơn trong việc sử dụng các công cụ công nghệ, mà còn góp phần xây dựng một nền giáo dục hiện đại, đáp ứng nhu cầu học tập của SV trong kỷ nguyên số hóa.

2.2.2. Nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy của GV phải đáp ứng đòi hỏi “chuẩn hóa” đội ngũ GV, bám sát sứ mạng, mục tiêu đào tạo của nhà trường

Chỉ thị số 55/2008/CT-BGDĐT, ngày 30/9/2008 của Bộ Giáo dục và Đào tạo nêu rõ: “CNTT là công cụ đắc lực hỗ trợ đổi mới PP giảng dạy, học tập và hỗ trợ đổi mới quản lý giáo dục, góp phần nâng cao hiệu quả và chất lượng giáo dục. Phát triển nguồn nhân lực CNTT và ứng dụng CNTT trong giáo dục là một nhiệm vụ quan trọng có ý nghĩa quyết định sự phát triển CNTT của đất nước”. Trong nhiệm vụ, giải pháp thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, về đổi mới căn bản, toàn diện GD & ĐT nêu rõ: «Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ PP dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc. Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực. Chuyển từ học chủ yếu trên lớp sang tổ chức hình thức học tập đa dạng, chú ý các hoạt động xã hội, ngoại khóa, nghiên cứu khoa học. Đẩy mạnh ứng dụng CNTT và truyền thông trong dạy và học. Những tư tưởng trên vừa định hướng chuẩn hóa GV, vừa chỉ ra những định hướng đổi mới PP giảng dạy chuẩn hóa GV trong tình hình mới. Trong đó, có đề cập đến bồi dưỡng, nâng cao trình độ CNTT.

Cụ thể, ứng dụng CNTT trong khai thác tư liệu từ hệ thống băng, đĩa tư liệu về Hồ Chí Minh. Đây là quá trình lựa chọn, sử dụng các thiết bị công nghệ để khai thác tư liệu từ hệ thống băng, đĩa tư liệu về Hồ Chí Minh nhằm phục vụ cho quá trình dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh. Hệ thống băng, đĩa tư liệu về Hồ Chí Minh hiện nay rất phong phú, đa dạng, bao gồm:

CD-ROM Hồ Chí Minh toàn tập, phim “Hồ Chí Minh - Chân dung một con người”, phim “Việt Nam - Hồ Chí Minh”, các băng hình, đĩa nhạc về Chủ tịch Hồ Chí Minh... Trong đó, CD-ROM Hồ Chí Minh toàn tập là một công trình đồ sộ với 12 tập do Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia - Sự thật ấn hành với 40 phút phim tư liệu, gần 1000 ảnh tư liệu, 220 phút âm thanh ghi lại giọng nói của Chủ tịch Hồ Chí Minh, những bài hát về Người... Đây là công cụ hữu ích cho GV giảng dạy môn Tư tưởng Hồ Chí Minh trong quá trình soạn giảng và lên lớp. Với những tư liệu đã được thẩm định, hệ thống băng đĩa về Chủ tịch Hồ Chí Minh thực sự là nguồn tài liệu quan trọng phục vụ đắc lực cho việc biên soạn, thiết kế bài giảng cũng như giảng dạy môn học. Hiệu quả sử dụng băng đĩa, tư liệu vào giảng dạy là rất lớn, thu hút được sự chú ý của SV; tác động trực tiếp đến nhận thức, tư tưởng, tình cảm của SV, tạo hứng thú và thuyết phục, giúp người học nhớ rất tốt các sự kiện, sử liệu. Đồng thời, sử dụng băng đĩa để giảng dạy, GV dễ khắc sâu, mở rộng các đơn vị kiến thức, tăng tính trực quan, sinh động của bài giảng.

Để phát huy cao độ tính tự giác, tích cực, chủ động, sáng tạo của GV, trong quá trình nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy của GV nhà trường cần thực hiện tốt các yêu cầu: Tiến hành phong phú đa dạng các PP và hình thức giáo dục, định hướng nghề nghiệp, xây dựng xu hướng sư phạm, tạo động cơ thúc đẩy GV tích cực phấn đấu phát triển phẩm chất, năng lực nghề nghiệp, trong đó có năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy. Đây là vấn đề có ý nghĩa hàng đầu trong nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy của GV nhà trường, giúp GV thấy rõ, việc ứng dụng CNTT trong giảng dạy luôn chứa đựng mâu thuẫn giữa một bên là đòi hỏi cao của mục tiêu, yêu cầu đào tạo, sự phát triển của khoa học công nghệ với một bên là trình độ, kỹ năng ứng dụng CNTT còn hạn chế của bản thân để họ thường xuyên tích cực tự học, tự nâng cao nhằm giải quyết mâu thuẫn, nhờ vậy mà nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy. Kết hợp chặt chẽ, hợp lý giữa yêu cầu nhiệm vụ với động viên tinh thần và khuyến khích, hỗ trợ vật chất kích thích tính tích cực của GV trong quá trình tự nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy.

2.2.3. Bảo đảm sự thống nhất, đồng bộ và liên tục trong nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy

Để bảo đảm sự thống nhất, đồng bộ và liên tục trong việc nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy, cần thực hiện một chiến lược toàn diện. Đầu tiên, cần xây dựng một chiến lược đào tạo rõ

ràng, xác định mục tiêu và kế hoạch dài hạn để tích hợp CNTT trong giảng dạy, đồng thời tổ chức các khóa đào tạo định kỳ cho GV về các công cụ và PP giảng dạy mới. Hỗ trợ kỹ thuật và tư vấn liên tục cũng là yếu tố quan trọng, giúp GV khắc phục các vấn đề và cải thiện kỹ năng. Đánh giá và điều chỉnh các chiến lược dựa trên kết quả thực tế là cần thiết để đảm bảo hiệu quả. Cung cấp tài nguyên và công cụ CNTT đầy đủ cho GV, khuyến khích sự cộng tác và chia sẻ kinh nghiệm giữa các GV, và tích hợp công nghệ vào chương trình giảng dạy một cách có hệ thống cũng góp phần quan trọng. Cuối cùng, việc duy trì sự cập nhật với các xu hướng công nghệ mới giúp đảm bảo rằng công nghệ luôn được áp dụng một cách hiệu quả, nâng cao chất lượng giáo dục.

2.2.4. Bảo đảm sự phát triển toàn diện các yếu tố trong nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy

Các yếu tố cấu thành năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy của GV nhà trường có tác động qua lại, ảnh hưởng lẫn nhau, tạo thành một chỉnh thể thống nhất, một cấu trúc trọn vẹn. Do vậy, phải bảo đảm tác động, nâng cao toàn diện các yếu tố chủ quan và khách quan trong nâng cao năng lực ứng dụng CNTT. Quan trọng tinh thần này và hoạt động nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy của GV nhà trường cần thực hiện tốt các yêu cầu: Xây dựng nội dung nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy cần bảo đảm sự cân đối, hài hòa giữa yếu tố chủ quan và khách quan. Đặc biệt chú trọng yếu tố chủ quan; phải thường xuyên kiểm tra, đánh giá được sự phát triển của các yếu tố cấu thành năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy của GV; sự thống nhất hoặc bất cập của chúng để điều chỉnh nội dung và phương pháp nâng cao một cách khoa học, hợp lý.

2.2.5. Phát huy cao độ tính tự giác, tích cực, chủ động, sáng tạo của đội ngũ GV trong nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy

Để phát huy cao độ tính tự giác, tích cực, chủ động và sáng tạo của đội ngũ GV trong việc nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy, cần tập trung vào một số yếu tố chính. Trước tiên, cần tạo ra môi trường khuyến khích và tôn vinh những nỗ lực cá nhân và sáng kiến của GV. Điều này có thể được thực hiện thông qua việc công nhận và khen thưởng các GV có thành tích xuất sắc trong việc ứng dụng CNTT. Tiếp theo, cần cung cấp cho GV các cơ hội học hỏi và phát triển liên tục thông qua các khóa đào tạo nâng cao và hội thảo chuyên môn, đồng thời khuyến khích họ chủ động tìm kiếm và áp dụng các phương pháp giảng

dạy sáng tạo. Đảm bảo rằng GV có đủ tài nguyên và công cụ hỗ trợ sẽ giúp họ tự tin và chủ động hơn trong việc thử nghiệm và áp dụng CNTT vào giảng dạy. Ngoài ra, việc xây dựng các mạng lưới hỗ trợ và chia sẻ kinh nghiệm giữa các GV cũng là một yếu tố quan trọng. Những cộng đồng học tập này giúp GV trao đổi ý tưởng và giải pháp, đồng thời tạo cơ hội để họ học hỏi từ những người khác. Cuối cùng, tạo điều kiện cho GV tham gia vào việc lên kế hoạch và triển khai các dự án ứng dụng CNTT trong giảng dạy sẽ kích thích tinh thần chủ động và sáng tạo của họ. Bằng cách này, có thể nâng cao khả năng ứng dụng CNTT của đội ngũ GV một cách hiệu quả và bền vững, đồng thời góp phần cải thiện chất lượng giáo dục.

3. Kết luận

Cách mạng Công nghiệp 4.0 đang tạo ra những ảnh hưởng sâu rộng đến tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, đặc biệt là trong hoạt động dạy và học tại các trường đại học. Vì vậy, việc ứng dụng CNTT tại mỗi cơ sở đào tạo trở thành một nhiệm vụ liên tục và thiết yếu, là nền tảng cơ bản cho quá trình chuyển đổi số nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy. Để đáp ứng yêu cầu giáo dục trong môi trường kết nối toàn cầu và tiếp cận những tri thức mới từ Cách mạng Công nghiệp 4.0, GV không chỉ cần nâng cao trình độ chuyên môn mà còn phải chú trọng phát triển kỹ năng sử dụng CNTT một cách thành thạo. Điều này đòi hỏi GV cần rèn luyện bản lĩnh, duy trì sự nhiệt huyết, sáng tạo và liên tục đổi mới để đạt được hiệu quả dạy học tốt nhất. Tại Trường Đại học Hải Dương, việc nâng cao năng lực ứng dụng CNTT trong giảng dạy là một yêu cầu cấp thiết để cải thiện hiệu quả và chất lượng giáo dục trong bối cảnh hiện tại. Nhận thức rõ điều này, trong những năm qua, nhà trường đã tích cực xây dựng và phát triển đội ngũ GV, đặc biệt chú trọng vào việc nâng cao khả năng ứng dụng CNTT, và đã đạt được những kết quả đáng khích lệ.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông – Chương trình môn Tin học. Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo*. Hà Nội
2. Đào Thái Lai (2007). *Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở trường phổ thông Việt Nam*. Viện Chiến lược và Chương trình giáo dục. Hà Nội
3. Hồ Sĩ Đàm và cộng sự. (2019). *Tài liệu tìm hiểu chương trình môn Tin học trong Chương trình GDPT 2018*. Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Hướng dẫn dạy học theo Chương trình GDPT mới - Những vấn đề chung, Ban phát triển Chương trình GDPT*, Hà Nội